

VERKLARING VAN SCHIERMONNIKOOG

Verklaring van de
Tiende Trilaterale Regeringsconferentie
over de Bescherming van de Waddenzee

Schiermonnikoog, 3 november 2005

Inhoudsopgave

Verklaring van Schiermonnikoog

Voorwoord	23
Omvang van de samenwerking	24
Nominatie als werelderfgoed	25
Waddenzeeforum	25
Scheepvaart	26
Klimaatverandering, zeespiegelstijging en kustbescherming	26
Aanleg windturbines	27
Trilateraal monitoring- en beoordelingsprogramma	28
Samenwerking West-Afrika	28
Voortzetting van onze samenwerking	29
Ondertekening	29
Bijlage 1 Veiligheid van de scheepvaart	30

VERKLARING VAN SCHIERMONNIKOOG

Voorwoord

WIJ, de voor de bescherming van de Waddenzee verantwoordelijke Ministers van Denemarken, Duitsland en Nederland, zijn als vertegenwoordigers van onze regeringen op het eiland Schiermonnikoog bijegekomen met het oog op de versterking en verdere uitbreiding van onze samenwerking op het vlak van de bescherming en het duurzame gebruik van het Waddenzeegebied als gemeenschappelijk natuurgebied dat uniek is in de wereld. Wij laten ons zoveel mogelijk leiden door onze wens een natuurlijk en duurzaam ecosysteem te realiseren, waarin natuurlijke processen ongestoord hun gang kunnen gaan. Dat doen wij in het besef dat dit alleen gerealiseerd kan worden in samenwerking met diegenen die in het gebied wonen, werken en recreëren en bereid zijn de bescherming ervan te dragen. De voorwaarden voor veiligheid en duurzame ontwikkeling moeten in stand blijven. De Waddenzee staat nog steeds bloot aan veel externe invloeden, met name aan de invloeden van vervuiling via de rivieren, de Noordzee en de atmosfeer, de invloed van de scheepvaart op de aangrenzende Noordzee en de invloed van klimaatverandering. Wij erkennen dat deze invloeden slechts kunnen worden aangepakt in een bredere internationale context, en wij zijn vastbesloten onze succesvolle samenwerking op dit vlak voort te zetten en waar nodig uit te breiden.

2. Sinds de Conferentie in Esbjerg in 2001 hebben veel mensen en organisaties langs de Waddenzee en daarbuiten aanzienlijke hoeveelheden tijd, inspanningen en geld geïnvesteerd in een bijdrage aan de bescherming en duurzame ontwikkeling van de Waddenzee en de aangrenzende regio. Het Waddenzeeforum heeft bij dit proces een belangrijke rol gespeeld, en wij zijn dankbaar voor de belangrijke bijdrage die wij voor deze Conferentie van het Forum hebben ontvangen in de vorm van hun eindrapport "Breaking the Ice" (Het ijs breken) en het Actieplan. Ook wetenschappers en deskundigen hebben bijgedragen via het schrijven van het Quality Status Rapport (QSR), dat ons in staat stelt verstandig te werk te gaan. Hoewel onze bevolking misschien verschillend tegen de toekomst van de Waddenzee aankijkt, bespeuren wij een enorme belangstelling voor en betrokkenheid bij het behoud van dit gebied en het welzijn van de mensen die er wonen, werken en recreëren. Deze steun van de mensen hebben we nodig om te behouden wat we hebben, en om de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen.
3. In 2003 hebben wij 25 jaar van succesvolle samenwerking gevierd. Na deze periode van inspanningen op het vlak van bescherming, geniet de Waddenzee nu een niveau van milieubescherming en verstandig beheer dat ongekend is in heel Europa en andere werelddelen, in termen van wettelijke bescherming, geharmoniseerd internationaal en nationaal beleid, beheerregelingen en geïntegreerde milieumonitoring- en beoordelingsprocessen. Wij hebben onze gezamenlijke doelen en beleidslijnen in het Policy Assessment Report (PAR, Beleidsvaluatierapport) beoordeeld, in het bijzonder aan de hand van de uitgebreide informatie in het Quality Status Report en het Joint Progress Report (trilaterale voortgangsrapportage). In het Beleidsvaluatierapport worden de reeds bereikte doelen vermeld alsmede de onderwerpen waarop wij onze inspanningen

moeten concentreren, waaronder aanbevelingen voor beleid en management die ons de weg zullen wijzen in de volgende fase van onze samenwerking. Om de duurzame ontwikkeling te versterken, zullen wij onze inspanningen op het vlak van bescherming voortzetten en nog meer nadruk leggen op de sociale en economische ontwikkelingen van de ruimere Waddenzeeregio.

4. Voor de komende vier jaar hebben wij daarom het volgende programma uitgezet, op basis van het Waddenzeeplan (WSP) en eerdere verklaringen om onze inspanningen voor de bescherming en het beheer van de Waddenzee als coherent systeem te handhaven en te versterken, samen met de belanghebbenden, om ook de duurzame ontwikkeling van de regio te verbeteren.

Omvang van de samenwerking

5. De relevante Europese Richtlijnen, in het bijzonder de Habitat- en de Vogelrichtlijn, met inbegrip van de Richtlijnen inzake Strategische Milieubeoordeling (SMB) en Milieueffectrapportage (MER), krijgen een steeds centralere plaats in onze samenwerking. De Kaderrichtlijn Water (KRW) is nu toegevoegd als nog een belangrijke richtlijn. De Gezamenlijke Verklaring van 1982, waarop wij onze samenwerking baseren, draagt ons op onze activiteiten en maatregelen voor de implementatie van de relevante Richtlijnen te coördineren, met het oog op een allesomvattende bescherming van de Waddenzee. De afgelopen periode hebben wij de aanwijzing van gebieden van communautair belang volgens de Habitatrichtlijn en andere speciale beschermingszones volgens de Vogelrichtlijn in grote lijnen afgerond, zoals gepland tijdens achtereenvolgende conferenties sinds die van Leeuwarden in 1994. Deze gebieden vormen in wezen een coherent NATURA 2000-netwerk binnen het Waddenzeegebiet. Wij onderschrijven de mening van het Waddenzeeforum dat een gecoördineerde en consistente invoering van EG-richtlijnen noodzakelijk is, en een van de kernelementen van de Waddenzee-samenwerking dient te zijn, niet in het minst om te zorgen voor gemeenschappelijke normen voor belanghebbenden en bewoners.
6. Om onze samenwerking met het oog op de bescherming van de Waddenzee als ecologische eenheid voort te zetten en verder te versterken, moeten wij zorgen voor een gecoördineerde en consistente implementatie van de Europese wetgeving, op een transparante wijze. Daarom zullen wij de komende periode tot de volgende Conferentie het Waddenzeeplan (WSP) binnen onze gedeelde visie, beginselen en doelen verder uitbouwen tot een beheerplan voor het Waddenzeegebiet in overeenstemming met de bepalingen in de Habitat- en Vogelrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water en andere richtlijnen en voorschriften van de Europese Unie, in het bijzonder Artikel 6, lid 1, van de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat de informatie en de aanbevelingen in het rapport van het Waddenzeeforum, het Quality Status Rapport, het Beleidsevaluatie-rapport, andere relevante informatie en andere internationale afspraken eveneens herzien moeten worden. Dit omvat tevens het project Lancewadplan, dat erkent dat het landschap en de cultuur het desbetreffende regionale niveau omvatten, en dat tot doel heeft een gedetailleerd inzicht te verwerven in de beste praktijktoepassingen op het gebied van cultureel erfgoed in het Waddenzeegebiet, en gemeenschappelijk trilateraal beleid te ontwikkelen voor het toekomstige beheer van het landschap en cultureel erfgoed.
7. Met het oog op de onderlinge afstemming van ons beheer van het Waddenzeegebiet, zullen wij ons blijven inspannen om een bijdrage te leveren aan het implementatie-proces van de Kaderrichtlijn Water (KRW) gedurende de verschillende implementatiefases, samen met de voor deze Kaderrichtlijn verantwoordelijke autoriteiten over de relevante KRW-grenzen in de kustwateren.

Nominatie als werelderfgoed

8. Wij roepen in herinnering ons besluit tijdens de Conferentie in 1991 in Esbjerg om een gezamenlijk voorstel te ontwikkelen voor de nominatie van de Waddenzee als werelderfgoed en ons besluit van de Conferentie in 2001 in Esbjerg om, conform de UNESCO-richtsnoeren, door te gaan met het overleg met de lokale bevolking in de Waddenzeeregio over de nominatie van het Waddenzeegebied of delen daarvan als werelderfgoed. Wij erkennen de vorderingen en de verschillende resultaten van dit overlegproces in de drie lidstaten. Duitsland en Nederland zullen nu een aanvang maken met de voorbereiding van de nominatieprocedure voor een wezenlijk gedeelte van de Waddenzee dat bestreken wordt door de zuidelijke en centrale subregio's in de Waddenzee, waarbij wordt opgemerkt dat het gebied gedurende het gehele proces en zelfs na een eventuele benoeming overeenkomstig de UNESCO-richtsnoeren kan worden uitgebreid. De nominatieprocedure zal in nauwe samenwerking met de belanghebbenden en regionale autoriteiten worden voorbereid. Het secretariaat wordt verzocht de opstelling van het formele verzoek te coördineren.

Waddenzeeforum

9. Wij hebben veel waardering voor het Waddenzeeforum (WSF) en accepteren dit Forum als waardevolle partner voor de duurzame ontwikkeling van de Waddenzeeregio en voor het leveren van een bijdrage aan een strategie voor het Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden (GBKG). Wij danken de organisaties die lid van het Waddenzeeforum zijn voor de uitzonderlijke inspanningen die zij hebben geleverd bij de opstelling van voorstellen voor een duurzame ontwikkelingsstrategie als vervat in het eindrapport van het Waddenzeeforum "Het ijs breken" (Breaking the Ice).
10. Wij delen eveneens de mening van het Waddenzeeforum dat deze strategie het begin is van een trilateraal proces dat in het verlengde ligt van de Europese GBKG-aanbeveling. In die zin steunen wij het beleid van het WSF en verklaren wij ons bereid regeringsvertegenwoordigers bij de voortzetting van het Waddenzeeforum, als niet-statutair lichaam, tot de volgende conferentie deel te laten nemen aan de vergaderingen van het WSF. Wij steunen en zien uit naar een nauwe samenwerking met de gemeenschappen, belanghebbenden en niet-gouvernementele organisaties om te werken aan de duurzame ontwikkeling van de Waddenzeeregio. Ons secretariaat zal blijven fungeren als secretariaat van het Waddenzeeforum als complementair orgaan van ons samenwerkingsverband. Dit zal geschieden overeenkomstig de Visies en Doelstellingen van het Waddenzeeforumrapport en in de verwachting dat de WSF partners een evenredige bijdrage zullen leveren aan het faciliteren van het proces. Onze Senior Officials hebben de voorwaarden voor dit faciliteren nader uitgewerkt.
11. Wij waarderen in hoge mate dat door het Waddenzeeforum prioritaire maatregelen in kaart zijn gebracht als weergegeven in het Actieplan, alsmede de duidelijke bereidheid van de leden van het WSF om een bijdrage aan de uitvoering van dit plan te leveren. Om het ingestelde netwerk verder te versterken zullen wij in nauwe samenwerking met het WSF direct na de conferentie de voorstellen van het Actieplan tegen het licht houden met het oog op de uitvoering ervan, waaronder het in kaart brengen van de verantwoordelijke instanties, het mogelijke tijdschema en een ruwe raming van de kosten.
12. Ook zullen wij aandacht schenken aan de informatie, aanbevelingen en initiatieven in het rapport van het Waddenzeeforum die relevant zijn voor onze samenwerking in het kader van de verdere ontwikkeling van het Waddenzeepan (WSP), als vervat in paragraaf 6.

13. De komende periode zullen wij in overleg met het WSF, op in trilateraal verband gecoördineerde wijze, een bijdrage leveren aan de nationale GBKG-strategieën voor de Waddenzeeregio.

Scheepvaart

14. Wij constateren met tevredenheid dat de Waddenzee in 2002, na onze gezamenlijke aanvraag waartoe tijdens de conferentie in Esbjerg (2001) was besloten, door de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) is aangewezen als Bijzonder Kwetsbaar Zeegebied (Particularly Sensitive Sea Area, PSSA). Wij zijn dus verplicht en ook vastbesloten de Waddenzee te blijven beschermen tegen negatieve invloeden van de scheepvaart.
15. Wij erkennen dat het goederenvervoer per schip een zeer milieuvriendelijke manier van transport is, en van het grootste belang is voor de economische ontwikkeling van de Waddenzeeregio en het welzijn van de mensen die daar wonen. Tegelijkertijd erkennen wij ook dat een ongeval ingrijpende gevolgen voor de Waddenzeeregio kan hebben.
16. In het kader van de door het Waddenzeeforum aan ons voorgelegde aanbevelingen hebben wij de desbetreffende overeenkomsten van de Verklaring van Esbjerg opnieuw bezien. Wij hebben vastgesteld dat een aantal van de overeenkomsten en aanbevelingen in de afgelopen periode zijn geïmplementeerd, zoals de bekrachtiging van internationale verdragen, de uitvoering van het pakket van maatregelen in het kader van Erika II, de vorderingen bij de uitvoering van EG-Richtlijn 2000/59/EG inzake ontvangstvoorzieningen in havens en het DenGerNeth-bestrijdingsplan.
17. Om de veiligheid van de scheepvaart te verbeteren zijn nadere maatregelen nodig, zoals beschreven in Bijlage 1. Wij zullen dit onder de aandacht brengen van de conferentie van Noordzeeministers in Zweden in 2006 en van andere relevante Europese en internationale fora. Wat de specifieke Waddenzeeonderwerpen betreft, en rekening houdend met de aanbevelingen van het Waddenzeeforum, zullen wij onze aandacht in het bijzonder richten op:
 - a. ruimtelijke ordening in de EEZ;
 - b. dagelijkse samenwerking in het kader van het DenGerNeth-plan;
 - c. passende sleepcapaciteit en capaciteit voor de bestrijding van verontreiniging;
 - d. praktische toepassing van de toevluchtsoorden;
 - e. harmonisatie van het no-special-fee systeem;
 - f. luchtsurveillance in de desbetreffende kustgebieden en de EEZ.

Klimaatverandering, zeespiegelstijging en kustbescherming

18. De klimaatveranderingen als gevolg van de opwarming van de aarde en de toegenomen zeespiegelstijging in de komende eeuw zijn mondiale ontwikkelingen met lokale gevolgen, die een aanzienlijke impact kunnen hebben op de kustregio van de Waddenzee en de mensen die in het gebied wonen, en op het ecosysteem in de Waddenzee, met inbegrip van zijn leefgebieden en soorten. Gezien de mogelijk ernstige gevolgen, zullen wij, mede in het belang van de het Waddenzeegebied, blijven werken aan een toenemende reductie van broeikasgassen binnen de desbetreffende internationale kaders ingevolge het VN-Kaderverdrag inzake Klimaatverandering en het Kyoto protocol. Wij benadrukken dat energiebesparing in het algemeen een zeer belangrijke maatregel is voor duurzaam gebruik van de beschikbare bronnen, voor

de reductie van de broeikasgassen en ter voorkoming van verontreiniging van ons milieu. Derhalve ondersteunen wij initiatieven die streven naar energiebesparingen. Meer in het bijzonder zullen wij rekening houden met de werkzaamheden van het Waddenzeeforum en de voorstellen van het Waddenzeeforum met betrekking tot windturbineparken, olie en gas, zonne-energie, biomassa en kennisexport bestuderen.

19. De kustbescherming zal worden voortgezet op een wijze die toereikend is om mensen en hun eigendommen in de Waddenzeeregio te beschermen met een zo gering mogelijk effect op de natuurlijke eigenschappen van de Waddenzee. Wij zijn verheugd over het rapport van de werkgroep Kustbescherming en Zeespiegelstijging (CPSL), die met name heeft gekeken naar de milieuvriendelijkste toepassingen voor kustbescherming. Wij zijn blij met de aanbevelingen van deze werkgroep en stemmen ermee in deze gedurende de komende periode serieus in overweging te nemen in het kader van de herziening van ons Waddenzeeplan. Onze bevoegde autoriteiten zullen de voortzetting van de CPSL-werkgroep met de volgende taken steunen:
 - a. het opzetten van een onderzoek naar de haalbaarheid van ruimtelijkeorderingsplannen voor de kust waarin rekening wordt gehouden met klimaatveranderingen;
 - b. het in kaart brengen van de mogelijkheden van een onderzoek naar de haalbaarheid en effecten van aanzanding ter compensatie van het sedimenttekort van de getijdenbekkens in de Waddenzee bij een toegenomen zeespiegelstijging.

Aanleg windturbines

20. Wij herbevestigen de goedkeuring van het Waddenzeeplan ten aanzien van de bouw van windturbines en de goedkeuring van de Verklaring van Esbjerg om een gecoördineerde benadering in een Noordzee-breed kader ten aanzien van offshore windenergieparken te steunen. Wij erkennen dat offshore windenergie een noodzakelijke optie is in het kader van het beleid ten aanzien van klimaatverandering en duurzaamheid, en wij waarderen alle inspanningen die tot nu toe zijn verricht met betrekking tot ambitieuze ontwikkelings- en demonstratieprogramma's alsmede zorgvuldige offshore planning, waaronder beoordelingen van milieu-, natuurlijke, landschaps-, scheepvaart-, commerciële, culturele en andere relevante aspecten. Wij verwelkomen de werkzaamheden die de OSPAR-Commissie voor de bescherming van het mariene milieu ter hand heeft genomen om een leidraad aan te reiken betreffende aspecten die samenhangen met de planning, vergunning, bouw, exploitatie, cumulatieve effecten en verwijdering van offshore windturbineparken. Ook verwelkomen wij de initiatieven in het kader van de gezamenlijke EU-Maatregelen voor Offshore Wind Deployment (COD) voor het vaststellen van communautaire richtsnoeren inzake windenergie en natuurbescherming, alsmede het aangaan van samenwerking tussen OSPAR en COD.
21. Om de landschappelijke en natuurlijke waarden van de offshore zone met elkaar in evenwicht te brengen en hoge veiligheidsnormen voor de scheepvaart te blijven hanteren, zijn wij het erover eens dat de bouw van nieuwe offshore windenergie-installaties¹ die niet reeds in planning zijn in de territoriale zee grenzend aan het Waddenzeegebied vermeden dient te worden. Het door het Waddenzeegebied leiden van kabels vanaf offshore windenergie-installaties die niet reeds in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) worden geëxploiteerd, dient bij voorkeur te worden gedaan binnen corridors van gebundelde kabels en met toepassing van de milieuvriendelijkste werkwijzen. Wij zullen informatie uitwisselen en waar nodig gemeenschappelijk onderzoek opzetten, bijvoorbeeld binnen het Duits-Deense akkoord van maart 2005, naar samenwerking en uitwisseling van onderzoeksgegevens inzake offshore windmolens, en naar de effecten van die installaties op ons Beschermingsgebied en op de veiligheid van de scheepvaart.

¹Voor Riffgat en Nordegründe in Duitsland en Horns Rev in Denemarken heeft dit geen gevolgen.

Trilateraal monitoring- en beoordelingsprogramma

22. Het trilaterale monitoring- en beoordelingsprogramma (TMAP) speelt een centrale rol in onze samenwerking, en stelt ons in staat om door middel van regelmatige Quality Status Rapporten de vorderingen te evalueren ten aanzien van onze gemeenschappelijke doelen en de beleidsimplementatie zoals die geformuleerd zijn in ons Waddenzeeplan (1997). Wij zullen het TMAP derhalve voortzetten als basis voor een gemeenschappelijke beoordeling van het ecosysteem in de Waddenzee.
23. Wij hebben, in overeenstemming met de Verklaring van Esbjerg (2001) een akkoord bereikt over een procedure om het TMAP te reviseren en hebben het gemeenschappelijke pakket van TMAP-parameters beoordeeld aan de hand van de monitoringseisen van de relevante EG-Richtlijnen. Het grootste deel van de door deze Richtlijnen vereiste parameters is al opgenomen in het Gemeenschappelijke TMAP-pakket. Een verdere uitwerking van het TMAP ("TMAP- revisie") zal plaatsvinden in de volgende periode van onze samenwerking, met het doel zoveel mogelijk te voldoen aan de eisen van de EG-Richtlijnen. Aanvulling kan noodzakelijk zijn wanneer de EG-Richtlijnen niet de parameters omvatten die onontbeerlijk zijn voor de controle op de implementatie van het Waddenzeeplan, met inachtneming van prioriteiten en budgettaire beperkingen.
24. Eveneens in overeenstemming met de Verklaring van Esbjerg (2001) hebben wij het systeem voor gegevensverwerking van het TMAP laten evalueren. Dit systeem bleek goed ontwikkeld te zijn. Gedurende de volgende periode van onze samenwerking zal het systeem voor gegevensverwerking verder geoptimaliseerd worden, waardoor wij de implementatie van het Waddenzeeplan kunnen evalueren en dit op nationaal niveau aan de EU kunnen rapporteren.

Samenwerking West-Afrika

25. Wij erkennen de positieve resultaten van de samenwerking met Guinee-Bissau inzake de monitoring en het beheer van trekvogels en wij zullen de activiteiten in West-Afrika blijven steunen. Wij zullen daarom werken aan het instellen van een efficiënt en solide partnerschap tussen de Waddenzee en de Western Africa Marine Ecoregion met het doel een intentieverklaring op te stellen tussen de partners, waarin concrete beschermingsactiviteiten van wederzijds belang zijn genoemd. De komende periode zullen wij daarom samen met het Wereldnatuurfonds (WWF) een coördinatiepunt steunen om dit doel te realiseren.

Voortzetting van onze samenwerking

26. Wij hebben er alle vertrouwen in dat de initiatieven die wij op deze Regeringsconferentie hebben genomen, zullen bijdragen tot de bescherming van ons Waddenzeegebied en de duurzame ontwikkeling van de ruimere Waddenzeeregio. Besluiten en maatregelen van overheden alleen, hetzij nationaal, hetzij regionaal of lokaal, zijn echter niet genoeg om te werken aan en ons te verzekeren van een duurzame ontwikkeling. Dit is alleen mogelijk indien een ieder van ons die een belang heeft in het gebied, betrokken is en een bijdrage levert. Als vertegenwoordigers van regeringen zijn wij bereid onze bijdrage te leveren en deze ontwikkeling in de jaren die voor ons liggen te bevorderen en te steunen.

27. Wij zullen de actieve betrokkenheid van bewoners bij de trilaterale Waddenzeesamenwerking stimuleren, en wij zullen daarom de resultaten van onze conferentie bekendmaken aan de bewoners in het gebied en de relevante autoriteiten. In overeenstemming met het beschermingsregime blijven er mogelijkheden bestaan om de traditionele belangen van de lokale bevolking in stand te houden.
28. Wij zien met name in dat onze jongeren een essentiële rol spelen bij de voortzetting van onze gezamenlijke bescherming van de Waddenzee. Wij waarderen daarom de werkzaamheden in het kader van het Internationale Waddenzeeschool-project (IWSS) en zullen bijdragen aan toekomstige Waddenzeeschool activiteiten.
29. Volgend jaar zal Duitsland het voorzitterschap van onze samenwerking overnemen. In 2009 zal in Duitsland het volgende Wetenschappelijke Waddenzeesymposium worden gehouden. Begin 2010 zullen wij in Duitsland weer op regeringsniveau bijeenkomen.
30. Wij zullen ons concentreren op een nauwere samenwerking, gericht op de implementatie van de EG-Richtlijnen. De komende periode zullen wij onze samenwerking evalueren, inclusief de structuur van onze organisatie.

Ondertekening

Voor de regering van het Koninkrijk der Nederlanden
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
C.P. Veerman

Voor de regering van de Bondsrepubliek Duitsland
Parlamentaire Staatssecretaris in het Ministerie van Milieu, Natuurbescherming en Nucleaire Veiligheid
S. Probst

Voor de regering van het Koninkrijk Denemarken
Plaatsvervangend directeur, Directoraat Bos en Natuur, Milieuministerie,
A.-M. Rasmussen

BIJLAGE 1

Veiligheid van de Scheepvaart

Ruimtelijke ordening en veiligheid van de scheepvaart

1. Met betrekking tot alle offshore activiteiten benadrukken wij het belang van de veiligheid van de scheepvaart. De veiligheid van de scheepvaart op de Noordzee moet, ongeacht de ontwikkelingen op offshore gebied, ten minste op het huidige niveau worden gehandhaafd en waar mogelijk worden verbeterd. Daarom benadrukken wij het belang van ruimtelijke ordening voor de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en nodigen wij de Noordzeeministers uit het ruimtelijke-ordeningsproces te versnellen door de procedures voor de coördinatie van de ruimtelijke ordening in het Noordzeegebied te harmoniseren.

Veiligheid van de scheepvaart en van schepen

2. Wij benadrukken dat nadere aandacht moet worden geschonken aan de uitvoering van de EG-Richtlijn 2002/59/EG betreffende de invoering van een communautair monitoring en informatiesysteem voor de zeescheepvaart. Daarom ondersteunen wij de door het Europees Maritiem Veiligheidsagentschap (EMSA) genomen maatregelen om de uitvoering van deze Richtlijn op Europees niveau te coördineren. Wij wijzen op de ontwikkeling door de EU van een Maritiem Veiligheidspakket. Voorts bevestigen wij onze inzet voor de uitvoering van EG-Richtlijn 2002/59/EG overeenkomstig het in de Richtlijn genoemde tijdschema, indien dit niet al is geschied, en zien wij het belang in van de gebruikmaking van Automatische Identificatie Systemen (AIS) aan boord van schepen. Daarom ondersteunen wij elk initiatief voor het verdere gebruik hiervan.
3. Wij ondersteunen
 - de initiatieven van de Noordzeeministersconferentie ter bestudering van de invoering van economische of andere stimulerende maatregelen om de naleving van de milieu-eisen door de scheepvaart te verbeteren door te kijken naar schepen die in orde zijn en voor zover mogelijk deze stimulerende maatregelen te harmoniseren. Wij bevorderen dit concept internationaal, in het bijzonder in het kader van de IMO, alsmede de instelling van mondiale criteria voor stimulerende maatregelen en andere maatregelen voor milieudifferentiatie;

- de initiatieven in het kader van de IMO voor de verdere beperking van de risico's van verontreiniging door schepen, in het bijzonder in noodsituaties, door de opstelling van voorschriften voor noodsleepvoorzieningen (Emergency Towing Systems – ETS) voor schepen anders dan tankschepen met een draagvermogen van 20.000 ton of meer.
4. Wij roepen alle desbetreffende Staten die zulks nog niet hebben gedaan op om de relevante internationale en regionale instrumenten en de wetgeving voor de scheepvaart te bekrachtigen (bijvoorbeeld het Bunkerverdrag, het OPRC-HNS-Verdrag, het AFS-Verdrag en het Ballastwaterverdrag). Wij constateren met groot genoegen dat op 3 maart 2005 het Aanvullend-Fondsprotocol in werking is getreden.

Optreden bij calamiteiten

5. Wij benadrukken het belang van een trilateraal bestrijdingsplan voor incidenten met olie en andere schadelijke stoffen in het bijzonder kwetsbare zeegebied (PSSA) van de Waddenzee en aangrenzende zeegebieden en zijn daarom verheugd met de verwezenlijking van het DenGerNeth-Plan. Nadere aandacht zal worden geschonken aan de dagelijkse gezamenlijke samenwerking en het beheer van de nodige vaartuigen en materieel. Om een en ander te bevorderen en te ondersteunen hebben de betrokken overheden een trilaterale werkgroep ingesteld.
6. Wij erkennen de noodzaak van preventieve en beschermende maatregelen ten behoeve van het Waddenzeegebied en zullen daarom, aan de hand van risicoanalyses, in multinationaal verband de volgende zaken bestuderen:
- de behoefte aan voldoende maritieme hulpdiensten, zoals noodsleepcapaciteit met capaciteit om mensen aan boord te nemen, medische ondersteuning ter plaatse en een lucht of scheepsmobiele brandweer;
 - voldoende beschikbare capaciteit voor de bestrijding van olieverontreiniging, bijvoorbeeld met olieopvangcapaciteit;
 - toepassing van de meest geschikte technologie voor oliebestrijding;
 - 24-uurs beschikbaarheid van bestrijdingsvaartuigen in geval van verontreiniging.
- Voorts concluderen wij dat risicobeperkende maatregelen zoals noodsleepvaartuigen (ETV), de installatie van radar, VTS/MTMIS en of routeringsystemen moeten worden gebaseerd op risicoanalyses.
7. Wij nodigen de andere Noordzeeministers binnen het kader van de Overeenkomst van Bonn uit de coördinatie met betrekking tot de ETV-capaciteit binnen het ruimere Noordzeegebied verder te verbeteren.
8. Wij moedigen de initiatieven op EU-niveau ter verbetering van georganiseerd optreden bij de bestrijding van olieverontreiniging aan. Wij wijzen op het EU-initiatief voor de bestudering van de mogelijkheden van een Europese Kustwacht.
9. Wij wijzen met groot genoegen op het geslaagde gecoördineerde trilaterale optreden begin 2005 tijdens het brandincident op de "ms Schieborg", die na in de Deense wateren in de problemen te zijn geraakt, in de Nederlandse wateren in veiligheid werd gebracht. Daarmee erkennen wij het grote belang van een goed gecoördineerde implementatie van de IMO-richtsnoeren en de EG-Richtlijn betreffende toevluchtsoorden. Daarom nodigen wij de lidstaten van de Noordzee uit de praktische uitvoering binnen het Noordzeegebied zoveel mogelijk te coördineren en de nationale concepten periodiek opnieuw te bezien en op deze wijze verder te ontwikkelen. Wij zullen, voor zover zulks nog niet is geschied, de betrokken lokale autoriteiten en het publiek informeren over de wijze waarop wij het Save Haven-concept hebben geïmplementeerd.

Illegale lozingen

10. Wij wijzen met genoeg op de uitvoering van EG-Richtlijn 2000/59/EG betreffende ontvangstvoorzieningen in havens voor op schepen geproduceerd afval en ladingresiduen, waaronder de implementatie van het no-special-fee systeem, zij het met een beperking van de hoeveelheid afval die voor een bepaalde vergoeding mag worden afgegeven. Daarom zullen wij dit concept, tezamen met de andere Noordzeestaten, verder ontwikkelen en het no-special-fee systeem invoeren zonder beperking ten aanzien van de hoeveelheid afval. In dit verband verwelkomen wij de herziening door de EU van EG-Richtlijn 2000/59/EG en de uitvoering ervan in de EU-lidstaten. Wij zullen alle initiatieven voor een verdere harmonisatie van de uitvoering van deze Richtlijn actief ondersteunen, met inbegrip van de invoering van het no-special-fee systeem en de harmonisatie van ontheffingen.
11. Wij benadrukken het grote belang van de tijdige inwerkingtreding van het Ballastwaterverdrag ter voorkoming van de verspreiding van vreemde organismen in het ruimere Waddenzeegebied. Wij zien erop toe dat passende maatregelen zullen worden genomen om het verdrag uit te voeren en verwelkomen derhalve de initiatieven in het kader van OSPAR voor een studie naar de regionale reikwijdte om deze kwestie in een groter verband te plaatsen.
12. Bovendien bevestigen wij dat nieuwe benaderingen en mechanismen nodig zijn om de impact van de scheepvaart op het milieu tot een minimum te beperken, en ondersteunen daarom in grote mate de initiatieven van de Noordzeeministersconferentie voor het bestuderen en ontwikkelen van het concept waarbij vaartuigen op zodanige geïntegreerde wijze worden ontworpen, gebouwd en geëxploiteerd dat schadelijke lozingen en emissies gedurende de levensduur ervan, worden voorkomen (het "Schoon Schip"-concept). Dit concept heeft betrekking op alle scheepshandelingen en mogelijke gevolgen voor het milieu en hierin komen strategieën aan bod als hergebruik van afval, preventie en gesloten kringloopprocessen.
13. Wij benadrukken het belang van luchtsurveillance en zullen gevolg geven aan de tijdens de tweede Noordzeeministersconferentie overeengekomen besluiten. Naast de luchtsurveillance-activiteiten zullen wij de samenwerking voor de toepassing van satellietopnames naar beste kunnen intensiveren en zullen wij hiervoor samenwerkingsvormen ontwikkelen. In dit verband verwelkomen wij het initiatief van de EMSA inzake het onderzoeken van de mogelijkheden tot gecentraliseerde aanschaffing van beelden namens alle EU-lidstaten.
14. Wij ondersteunen in sterke mate de EG-initiatieven inzake verontreiniging door schepen en de invoering van sancties voor overtredingen ter versterking van het juridisch kader voor de handhaving van de wet- en regelgeving inzake verontreiniging door schepen.

Door de havenstaat uit te oefenen controle (PSC)

15. Wij benadrukken het belang van Havenstaatcontrole (PSC) en ondersteunen de voortzetting van de werkzaamheden van de IMO en het Port State Control Committee. Voorts erkennen wij de belangrijke rol van Vlaggenstaten bij de verbetering van de veiligheid van de scheepvaart en bevorderen wij op actieve wijze de gebruikmaking van het Voluntary Model Audit Scheme van de IMO om Vlaggenstaten te helpen de veiligheid te verbeteren.
16. Wij verwelkomen de initiatieven om de PSC nader toe te spitsen op risicoschepen en zullen een actieve bijdrage leveren aan de beraadslagingen in de Port State Control Committee en aan de herziening van de EG-Richtlijn betreffende Havenstaatcontrole.